

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Države pravice in dolžnosti.

Država ima poleg mnogih pravic tudi obilo dolžnosti napram svojim državljanom v obče in posameznim slojem in stanovom posebej. Teh dolžnosti se mora vselej in v vsakem oziru zavesti, mora jih tudi izpolnjevati. To je tako jasno in nedvoumno, da bilo odveč o tem sploh govoriti in pisati, da dejanske razmere k tem vnovič in vedno odločnejše ne silijo.

Med glavne dolžnosti države napram državljanom spada brezdvomna skrb za izboljšanje njih gmotnega stanja. Za ogromne žrtve, katere morajo državljanji dandanes nenasitnemu državnemu molobu prinašati, mora se jim dati primerna odškodnina zlasti v gmotnem oziru. Žal, da se države večinoma ne ozirajo zadostno na to svojo dolžnost.

Kar se tiče Avstrije, ki vedno in vedno pobira le stopinje drugih držav, storilo se je v napominanem smislu v zadnjem času vsaj nekaj, čeprav ne vse ali vsaj toliko, kolikor se je moglo in smelo od nje pričakovati.

Vsled neprestanih opravičenih želj in zahtev in po nevzdržljivem pritisku storila je v ublaženje tužnega socialnega stanja to, da je zvišala uradnikom, častnikom in slugam plače in jim vsaj nekoliko izboljšala življenje.

Seveda se prvotne njih želje in zahteve niso povsem izpolnile, zlasti se ni zadostno oziralo na sluge in nižje uradnike. A nekaj je vendar in pri današnjih razmerah morajo biti še veseli, da so se jim vsaj te drobtinice vrgle z bogate mize. Da se je pri povišanju plač in izboljšanju gmotnega položaja oziralo ob ednem tudi na druge stanove, kako veselo bi se ozirali nazaj na poslavljajoče se zadnje leto devetnajstega veka.

Kje je med drugimi kmet, kje so učitelji? Svoje služabnike je hotela država primerno na graditi, pozabila pa je na tiste, ki so ji korist-

nejši nego marsikateri drugi. Glede na zapostavljene ljudske učitelje sme se reči, da pozna država njim nasproti pač pravice, ne pozna pa dolžnosti.

Država urejuje ljudsko šolstvo, nastavlja nadzornike in čuva po njih nad učitelji in nad poukom sploh, vede se s kratka kot gospodar tesnoročen za ohranjanje in za izvrševanje svojih pravic, brezvesten pa, kar se tiče zdrževanja varuhov in izvrševalcev.

Dočim je pridržala država sebi vse pravice tičeče se ljudskega šolstva, zvalila je odgovarjajoče jim dolžnosti na posamezne dežele in občine, ne da bi pomislila, da je to ne samo krivično, temveč, da občine in dežele valed drugih obilnih bremen tega nikakor ne morejo prenašati, da ne morejo izpolnjevati stavljene jim naloge in da so primorane zanemarjati ravno šolstvo, ki je glavni pogoj vsakega napredka.

Dober in mojsterski dovršen je ljudskošolski zakon, ko bi se povsod po njem ravnalo. Koliko dobrega sadu bi že bil obradil za avo-jega tridesetletnega obstanka, da ni prepustila država njegovega izvrševanja, kolikor se tiče gmotnega vprašanja, posameznim deželam in občinam, izmed katerih mu nekateri še iz drugih ponajveč političnih ozirov, nasprotujejo.

Kako drugačni bi bili uspehi občne omike in izobrazbe, da se je pobrigala država za one činitele, ki so prvi in najboljši nosilci in širitelji ljudske izobrazbe, da je skrbela za gmotno stanje učiteljev!

Toda tega ni storila. Kaj pomaga dober zakon, če mu nedostaja izvrševalcev. Kako naj učitelji izpolnjujejo svojo nalogo, kako se naj posvečujejo z dušo in telesom svojemu vzvišenemu poklu, če se morajo poleg tega boriti za vsakdanji kruh, za svoj obstoj.

Da je to nemogoče, uvidi sleherni; uvideti bi morala to tudi država, in urediti svoje dolž-

nosti napram šoli in učiteljem primerno svojim pravicam. Z drugimi besedami, če si je država pridržala vse pravice glede ljudske šole in njenih organov, prevzeti bi morala naše tudi vse dolžnosti. Ljudska šola bi se morala poddržaviti, ker bi edino na ta način mogla koristiti vsem narodom v enaki meri. Neumevno je, zakaj je naša ljudska šola taka pastorka, zakaj se zanjo, ki je gotovo toliko, če ne večjega pomena, kakor druge naprave n. pr. vojaštvo, ne skrbi v toliki meri in ne troši toliko denarja, kot recimo, za nepotrebne kanone in vojake. Skoro bi človek mislil, da je država pokroviteljica nevednosti in njenih posledic. Vse dosedanje njeno vedenje napram ljudski šoli in ljudskim učiteljem opravičuje to domnevanje.

Res je v zadnjem času obljubila storiti korak v prid izboljšanja učiteljskih plač. A kdor pozna naše vlade, ne bo si delal nikakih upov. Koliko se je že narodom obljubilo, ne da bi se bilo tudi izvršilo. Tako se je zlasti pri sedanjih zamotanih političnih razmerah bati, da se za šolo in učitelje ne stori nič, ampak se pusti zlasti poslednje še nadalje životariti življenje, kakršnega ni niti pri najnižjih državnih slugah, niti pri navadnih delavcih več najti. Ne država, ne ljudski zastopniki, se prav ne zavedajo, da so šolstvo in njega organi ravno tako „državna potreba“, kakor so nekatere druge, da se pa zanje niti toliko ne potegujejo, kolikor za najbolj malenkostno stvar. To je vsekakor značilno za duševni višek, na katerem stojita vlada in ljudsko zastopstvo, toda vprašanje je, koliko časa bode ta dva voznika porivala državni voz. Splošno osiromašenje nižjega ljudstva in nevednost, — oboje v prvi vrsti krivda zakonodajalcev — utegneta jim prej ali slej iztrgati vajeti iz rok. Ker pa bi bila v nekem oziru taka samopomoč ravno temu nevednemu ljudstvu v škodo, treba je, da se tem nedostatkom čim-

LISTEK.

Zapuščena.

(Slika Spisal Savin.)

Moji se mene sram'vali so,
ptuji za mano kazali so.

„Hodi z Bogom“, še v slovo — in vrata so se z otožnim škripanjem zaprla za mlado, krasno, a ubogo deklico. V temnih očeh leske tale so se nalik dragocenim biserom solzice, a v črnih laseh, ki so moleli izpod preprostega robca, blestil se je sneg, ki je padal in padal...

Mraz ji je obličje rožnato nadahnil, a raz tega obličja ni odsevala radost, okrog rubinastih ust ni krožil srečen smehljaj; globoka žalost in obup zrcalila sta se v potezah njenega obraza. „Zapuščena“, „odgnana“, drhte so ji ustne vjednomer in goreče vzdihle pošiljala je Vsega-mogočnemu, stopaje čez snežno ravan.

A kam? Nikogar nima na svetu, — iz službe je odpuščena, — kje najde dobrotno srce, ki se je usmili v teh težavnih, sramotnih dnevih. Kje je sedaj on, kojega je ljubila in še ljubi tako

vroče, tako strastno? Kje so sedaj ustne, raz kojih je pila toliko sladke ljubezni, raz kojih je slišala toliko obljub, toliko priseg? Ni jih! Nihče se ne briga sedaj za ubogo, nesrečno deklico, nikdo ji ne olajšava srca, v katerem se tako strastno oglašajo spoznanje, da je grešila. Sram ga je sedaj nje uboge, zaničevane deklice, sram ga je, a sam ji je učinil to sramoto, ko se mu je udala ljubezni pijana, verovaje njegovim sladkim obljubam. — Vroče solze kapale so ji v mrzli sneg, ki je naletaval in naletaval...

V tej stiski in nesreči spomni se logarja, s katerim je živel njen pokojni oče v prijateljstvu. K njemu se hoče zateči v teh težavah ter ga kleče prositi milosti in usmiljenja. Pa daleč je še do logarja! Sredi gozda ima hišico in do tja je še tri ure hoda.

Še nekaj korakov in bila je v gozdu. Baš tedaj jel se je razgrinjati mrak čez vrhove gozdnih velikanov. Jate vran in kavk vsedale so se na vrhove dreves ter prožile sneg raz vej, ki je v rahlih kepah padal na nižje veje ter se tamkaj razprševal v mrzel snežen prah. Ledena sapa jela ji je briti snežinke v obraz, ki so naleta valed vedno gosteje in gosteje...

Mraz, kojega je do sedaj čutila po telesu, spremenil se je v neko čudno bolenje. Život jo je skelel, kakor bi jo kedo obsipal z žarečim ogljem. Posebno na udih in v obrazu peklo jo je strašno. V tem se je stemnilo popolnoma. Mrzla zimska noč legla je na speči gozd, ter zazibala v pokoj njegove prebivalce, ki so se poskrili po svojih prebivališčih in brlogih. Le ona, samo ona nima prostorčka, kamor bi položila svojo trudno glavico, kjer bi segrela premrzle nožice, ki so si vedno počasneje in počasneje delale gaz skozi visoki sneg. Črna tema jo je obkroževala in le beli sneg ji je nekoliko svetil na njenem trpljenju polnem potu. Spoznala je, da se ne bode več dolgo mogla vzdrževati na pretrudnih nogah, a rešilne luči iz logarjeve hišice le še ni zazrla. Tolažila se je, da bode skoraj tam in da ji le gosto padajoči sneg zakriva razsvetljena okna, za katerimi je tako prijetno gorko.

A kmalu je opustila le-to vzpodbujajočo misel, ker se ji je čas hoje že zdel neizmerno dolg. Druga misel ji šine v glavo. Kaj, ko bi jo gozdni duhovi zmotili in zapeljali na nepravo pot! Tolikokrat je že čula o tem pripovedovati,

preje odpomore. Vlada mora začeti vztrajnejše skrbeti za gospodarsko povzdigo narodov, skrbeti za njihovo izobrazbo in skrbeti zlasti za gmotno zboljšanje učiteljskega stanu, ki je duša in telo ljudskega življenja. Kakšni učitelji takšni narodi. Nikakor pa ne gre zanašati se na vlado, ta ne stori nič; marveč je treba posebne splošne akcije v to svrhu, katere se morajo posebno Slovani poprijeti, ako si hočejo osigurati bodočnost.

Potuha nemškim uradnikom.

Pred več kakor 50 leti je obljubil minister Bach, da se mora uradnik, ki služi med Slovenci, v kratkem času priučiti slovenščine, sicer da bo za službovanje nemogoč. Navidezno je bila volja še tedaj avstrijske vlade dobra, toda volja nemških uradnikov je bila do danes, in je še — preslaba.

Zagrozenih posledic pa ni izvedel niti Bach, niti njegovi nasledniki v celem polstoletju. Toda ne da bi pokazala vlada avtoriteto svojo za povedi, še potuho daja trmoglavim nemškim uradnikom.

Znano je, da je med slovenskimi sodišči največ slovenščine nevedskih uradnikov pri mariborskem sodišču. Poedini slovenski uradniki so tam vsled tega z delom tako obremenjeni, da se je zdelo menda celo vladi to preveč. Toda kaj je storila? Ali je morda namestila nemške uradnike s slovenskimi ali sploh s takimi, ki so slovenščine zmožni? Ali je zapovedala nemškemu uradnikom, da se morajo v gotovem času slovenščine priučiti? Nič o tem!

Trmoglavim nemškim uradnikom se je plačal učitelj, ter se je naklonilo vsakemu po 200 kron, da se v nekakem kurzu nauče slovenščine.

Sodniški stan in visoka justica pač ni zato od davkoplačevalcev tako drago plačana, da se uganjajo pri njej ničevni eksperimenti ter da še dobi vsak uradnik za to lepo nagrado. Nemški uradniki so imeli za svojih študij dovolj časa in prilike, da bi se bili naučili slovenskega jezika, ako hočejo med nami službovati. Cesar pa se niso mogli ali hoteli naučiti v 8 in 12 letih, to bi naj nadomestili sedaj v par mesečnem tečaju.

Kje in kedaj ima slovenski uradnik take prednosti? Nemški uradniki dobijo prijetne počitnice, plačanega učitelja ter še za „priboljšek“ 200 kron, da bodo par mesecev lenarili ter zbijali v nepotrebnem tečaju norce iz slovenščine. Potem dobodo spričevalo o znanju slovenščine ter pridejo jezikovno ravno tako malo usposobljeni kakor so sedaj, na svoja službena mesta med Slovenci. Še hujše bodo zapostavljali slovensko uradovanje, saj sedaj se smejo sklicevati, da ne znajo slovenski ter opravi njihov posel slovenski tovariš, potem pa bodo imeli vkljub jezikovni nevednosti — spričevalo.

Kdo plača pa slovenskemu uradniku učitelja, kdo mu da 200 kron nagrade, da se priučiti nemškega uradovanja? Kaj ima v poboljšek, da je iz lastnega truda zmožen obeh jezikov? Nemškimi tovarišem mora odvezemati dvojno po-

nemara je le kaj resnice na tem. Mrzel pot stopil ji je pri tej misli na čelo, noge so se ji jela tresti, sence je videla plezati pred svojimi očmi in vznemirjena domišljija videla je strašanske gozdne pošasti, ki so ji kazale velikost njene pregrehe. Težavna pot, veliki mraz in duševni boji so jo otrudili popolnoma. Ne stopinje ne more več naprej. Z roko, ki si je zdela kakor lesena, odgrabi sneg raz močnega, malo iz snega molečeca panja. Vleže se v sneg a glavo nasloni ob panj. Tukaj se huče malo odpočiti, potem pa zopet nadaljevati „križevno pot“.

Polagoma jo res jenja skeleti život in neka opojna, dobrodejna toplota in blaženost prešine ji vse ude. Mesto strašnih pošasti, ki so jo preje strašile, zazre svojega ljubega, ki ji prinaša poročni prstan. Blažen nasmev kroži ji okoli usten. Saj je bil vendar mož-beseda! Saj jo vendar ni pustil v sramoti, ampak prihaja po njo, da jo popelje pred oltar. Iz daljave začuje mlo petje, rajsko godbo, ki jo zaziblje v objemu ljubega v sen sladak.

Prihodnji dan hodili so ljudje v vaško mrtvašnico kropit zmuzneno deklico in — no-vorojenčka.

slovanje, ima najslabše upe na avanzma ter pride navadno v gorske in oddaljene pokrajine v službovanje.

Tečaj s plačanim učiteljem in 200 kron nagrade nemškemu uradnikom, to je najnovejši pojav v naši jezikovni ravnopravnosti. Ta pojav je tako kričoč, da ga pač ne smejo prezreti naši slovenski poslanci. Prav lahko se nam zgodi, da ustanovi vlada na naše stroške in nam v posmehovanje podobne tečaje tudi za druge državne uradnike in sodne sluga, s katerimi bo potem preplavila naše urade na Slovenskem, naše sinove pa potisnila v ozadje.

Celjske in štajarske novice.

(Cesarjevo darilo.) Cesar je podaril nad župni cerkvi sv. Križa pri Statinu za nov glavni oltar, prižnico in obhajilno mizo 1000 kron.

(Imenovanje.) Višji topilniški oskrbnik v Idriji, Al. Januš, je imenovan načelnikom topilnice v c. kr. cinkarni v Celju.

(Predsednik mariborskega okrožnega sodišča), dvorni svetnik Greistorfer misli baje i v pokoju. Nemci so že v hudih skrbih, kako mu priskrbiti vrednega naslednika.

(Na graškem vseučilišču) je bilo od 1. oktobra do konca decembra 1899 promoviranih doktorjem prava 24, doktorjem vsega zdravilstva 25 in po eden doktorjem modroslovja in bogoslovja.

(Osebnost.) Finančni višji nadzornik pri finančnem ravnateljstvu v Gradcu Karl Höhn, je imenovan finančnim ravnateljem za Črnomuc. Finančni višji nadzornik v pokoju v Mariboru Martin Škerbinc, je imenovan nadzornikom deželnih doklad na pivo in žganje za Štajarsko.

(Imenovanje v finančni službi.) Davčnim pristavom sta imenovana praktikanta Franc Topolnik in Henrik Drotanik.

(Volilni možje za komisijo v tretjem razredu osebne dohodnine.) Celjski okraj je postavil za volilne možje v tretjem razredu osebne dohodnine naslednje gg.: Frano Fridrich, veleposesnik v Mirasani pri Petrovčah, Ivan Kač, občinski uradnik v Žalcu in Ignacij Cajhen, posestnik in gostilničar na Teharjih. Namestnika sta gg.: Karol Tržan, posestnik v Petrovčah in Fran Uratarič, trgovec v Vojniku. Voli se z glasovnicami, katere dobé te dni volilci od občinskih uradov. Z naštetimi imeni izpolnjene glasovnice oddajo se občinskim potom davkarji.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) zbralo je dne 6. prosinca t. l. pri svojem glavnem zboru ta le odbor: Predsednik: g. Armin Gradišnik, Celje. Namestnik: g. Josip Schmorancer, Celje. Tajnik: g. Ivan Kvac, Sv. Martin v Rožni dolini. Pevovodja: g. Rajko Vrečer, Sv. Peter v Sav. dolini. Blagajnik: g. Lovro Šab, Teharje. Arhivar: g. Franjo Krajnc, Celje. Odbornika: gđc. Zinka Kovačičeva, Petrovče in Anton Petriček, Žalec.

(Redne pevske vaje mešanega zbora) pri celjskem pevskem društvu, začnejo se zopet s prihodnjim torkom, na kar se vse cenj. pevke in pevci opozarjajo.

(Tobačna trafika) tik gimnazije v Celju s čistim letnim dohodkom 307 gl. se odda potom koncesije. Zaznamovani prošniki naj prosijo pismo ali ustno do 31. t. m. pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

(„Los vom Rom“.) Zaradi agitacij za prestop k protestantizmu sta bila pred tukajšnjim sodiščem te dni ključavničar Benesch in urednik „vahtarce“ O. Ambroschitsch. Prvi je razširjal, drugi pa priporočal razne spise za pristop k protestantovski veri. Sodišče pa je oba — oprostilo. Pač pa je bil Ambroschitsch zaradi nesramnega poziva v omenjenem listu ob prihodu Čehov obsojen na kazen 15 gl.

(Občinske doklade se ne zvišajo — pa napravijo se novi davki!) Magistratni nemški gospodje so bili zelo hudi, ko smo jim očitali pri proračunu slabo občinsko gospodarstvo. Sklicevali so se na dejstvo, da se ne bodo občinske doklade niti zvišale. E, lisjaki so vam ti očetje! Res niso zvišali doklad, toda napravili so novo mitnino na vse, kar se privaža od kolodvora v mesto ali odvažna na kolodvor. Pa ne le za vprežne vozove, celo za samotne vozičke je uvedena taka mitnina. Za samotne vozičke je

plačati 7 h., za vprežne vozove pa menda 22 h. Nezaupni so, ker nimajo mirne vesti, ter niso tarifa za novo mitnino še nikjer javno razglasili, pobirajo jo kar na tihoma, kakor se pobira bakšič pri turških vratih. To novo obdajanje bo gotovo promet v našem mestu znatno — pospešilo! Nova mitnina bo nesla mestu lepe tisočake na leto, seveda potemtakem ni treba občinske doklade še posebej zvišati. Gospodarstvo celjske mestne občine pa ostane seveda — uzorno.

(Plesni venček) priredi prostovoljna požarna bramba v Žalcu v soboto, dne 13. januarja t. l. v gostilni Hausenbichler. Začetek ob 7. uri. Vstopnina za osebo 1 krono, udje prosti.

(Žalec.) Na Silvestrovo priredili so naši diletantje veselico, katere se je v vsakem oziru prav imenitno obnesla. Spored obsegal je gledališčno igro „Brati ne zna“, igrospav, komičen prizor in petje. Zadnja točka bil je slavnostni govor — staremu stoletju v slovo, bodočemu pa v pozdrav. Gospod Ivan Kač, žel je za ta mostersko dobro sestavljeni govor burno odobravalje. Govornik podal nam je v kratkih potezah celo zgodovino našega trga — ter končal z vzklikom: „Bodimo edini, bodimo složni! V slogi je moč!“ Pa tudi druge točke sporeda so se lepo zvršile — sosebno lepo pa, ubrano petje. Čisti dohodek veselice (72 K) pomagal bode zmanjšati primankljaj „Hausenbichlerjeve kočice na Mrzlici“ — kjer znaša vkljub vsemu prizadevanju — še okroglih 280 K. Izvrševalni odbor za zgradbo kočice šteje si v prijetno dolžnost, da se žalskim in gotoveljskim diletantom za njihov trud in prizadevanje prav iskreno zahvaljuje. Sosebno pa se zahvaljuje gospej Šumljakovi, gđc. Ani in Justu Lorberjevi ter pevovodju g. Ant. Goršek-u. Lepa hvala gre pa tudi našemu brivcu, g. V. Fodermayerju, kateri je brezplačno in prav imenitno preskrbel našimljenje izvršujočih diletantov ter g. Strahovniku in g. Naraksu, katere sta tudi brezplačno postavila oder in preskrbeli vse potrebno. Naš vrli župan, g. Josip Širca, daroval je za kočico na Mrzlici 40 K in osmošolec g. R. Bergmann 2 K; obema zakliče izvrševalni odbor: Hvala lepa!

(Iz Savinske doline.) Cenilna komisija za dohodnino je zelo važna, ker njena moč sega celo v naše mošnje. Ona nam doklada davke. Zatorej je volitev v to komisijo zelo imenitna, naj se torej rodoljubi potrudijo, da pravočasno do 19. januarja t. l. določijo svoje glasovnice. Najboljše je, ako eden prevzame v celi okolici vse glasovnice, napiše v nje imena naših mož, kakor so bili naznanjeni v „Domovini“ št. 52. od dne 29. decembra 1899. in v št. 4. t. l. in jih potem daje v podpis volilecem. Drugače večina naših zavrže vse vkup v koš in nasprotniki zmagajo. Mi smo pač politično in gospodarstveno še neprimerljivo nebržni. Z najmanjšo stvarjo pomagajmo, da bo prihodnje stoletje res — slovansko.

(Občinski zastop v Št. Petru v Savinski dolini) je v svoji zadnji seji soglasno imenoval mnogozasluzna gospoda: dr. Ivan Dačko in Dragotin Hribarja, častnim občanom.

(Saleška čitalnica v Šoštanj) priredi dne 14. januarja veselico s gledališko igro, tombolo petjem in tamburanjem. Mnogobrojne vdeležbe se pričakuje.

(Vabilo) k občnemu zboru kmetijsko-bralnega društva „Narodna knjižnica“ v Št. Lenartu nad Laškem trgom, kateri se vrši v nedeljo dne 14. prosinca t. l. po večernicah s sledečim sporedom: 1. Poročilo društvenega predsednika o delovanju društva v letu 1898. 2. Poročilo knjižničarja o stanju in rabi knjižnice. 3. Poročilo blagajnikovo in pregledovanje letnih računov. 4. Vpisovanje udov za leto 1900. 5. Volitev odbora. 6. Društvene zadeve. 7. Predlogi.

Predsedništvo.

(Vlak je povozil) na progi Hrastnik-Zidanmost tovarniškega delavca Josipa Kovač, ki je obležal mrtev. Isti je skočil z železniškega voza, ko se je vlak že pomikal ter je padel pod kolesa.

(Iz Slovenske Bistrice.) (Nemška podivjanost.) Pri volitvah v okrajni zastop je apotekar Petrolt na surov način napadel enega izmed navzočih duhovnikov volilcev. Takega človeka je treba vtakniti v luknjo, da se strezne. Nemo!

so pač povsod ednaki: pravi potomci divjih teutonov!

(Iz Slovenske Bistrice) (Nemška olika). Na dan volitve v okrajni zastop se je neko majhno človeče šopirilo ter plesalo okrog volilcev, kakor puranček okrog puric. Tudi je nalajal ta puranček vsakega, kakor našega zdravnika pes. Slovenci so se mu pomenljivo posmehovali, ker vedo, da se bistriški pojaceček ne zna in ne more drugače obnašati. V njegovem imenu se namreč najdejo orke, ki povedo njegov značaj: „Zotl!“ Nomen-omen!

(Iz Slovenske Bistrice.) (Mestni redar iz ziva.) Ko so se Nemci po dvomljivi zmagi(?) nasrkali vina v neki narodni gostilni Limanšekovi, dovolili so milostno mestnemu redarju popiti njihove ostanke in slino. To ga je tako navdušilo, da je prišel v Novakovo gostilno, odprl vrata ter zakričal trikrat: Heil! Sreča njegova, da so bili Slovenci v gornjih prostorih! — Da pa varuh pravice javno izziva, je le mogoče v Bistrici pod vodstvo „pravičnega“ Nemca in župana Stigerja!

(Pri Sv. Kunigundi na Pohorju) se je snovala v nedeljo t. j. 7. prosinca Raiffeisenova posojilnica in hranilnica. Da si je bilo neugodno vreme, vendar je bila množica Pohorčev navzoča pri ustanovnem shodu, katerega je sklical vel. g. župnik F. Šelih. S krepkim govorom pozdravil je in navdušil zbrane može in jih tako vnel za blagor in korist njihovo. Po govoru zagrmeli so orjaški glasovi pohorskih fantov pod vodstvom gosp. J. Močnika, šolskega vodja krasno pesem „Lastovki v slovo“ v domačem napevu. Nato je pa jel poljudno razlagati pravila g. Fr. Jošt, kateri je z veseljem prišel iz Celja na visoko Pohorje tudi pri tako slabem potu in neugodnem vremenu. Ves čas pri snovanju bralo se je na obrazih vrlh Pohorčev, da so možje premišljeni in da vedo, zakaj se gre. Nasprotnikov ni bilo blizu, vedoči dobro, da Pohorci zavedno snujejo posojilnico v svojo korist. G. učitelj anuje pevsko društvo ter je že lepo število društvenikov. Močni glasovi orjaških pohorskih fantov odmevali so že parkrat pri sv. maši v cerkvi in ob priliki snovanja posojilnice. Upati je, da bo Pohorje kmalu prostejše. — Le tako naprej! Živeli!

(Kmetijsko bralno društvo na Hajdini) ima v nedeljo, dne 14. t. m. takoj po večernicah v Senekovičevi gostilni na Sp. Hajdini svoj letni redni občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Volitev odbora. 4. Vplačevanje udnine. 5. Nasveti. Vsi udje se vabijo, da se zborovanja udeležijo. Pri tej priložnosti sprejemali se bodo tudi novi udje.

Odbor.

(Ljutomerska čitalnica) ima v soboto, dne 13. t. m. ob 7. uri zvečer v čitalniških prostorih g. Sršen-a svoj redni občni zbor po običajnem sporedu. Vsi p. n. udje se prosijo, da se ga vdeležijo polnoštevilno. — Ob ednem pa najvljudneje vabimo vse zunanje, ki večkrat pridejo v čitalno sobo, da blagovolijo pristopiti kot p. d. p. n. udje. — Po čitalniškem občnem zboru vrši se ravno tam občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

(Gasilno društvo Stroča vas — Pristava) priredi v nedeljo, dne 21. januarja t. l. takoj po večernicah tombolo v Ljutomeru v prostorih g. Sršen-a. — Čisti dohodek je namenjen za pokritje društvenih stroškov. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Od Sv. Križa pri Ljutomeru) se javi, da bo imelo ondotno bralno društvo svoj občni zbor dne 21. januarja 1900 takoj po večernicah v šoli. Po nagovoru g. predsednika in po poročilih tajnika in blagajnika in knjižničarja, se bo vršila volitev novega odbora, pobirala udnina in sprejemali novi udje. Več mladeničev misli na novo k društvu pristopiti, kar se radostno pozdravlja!

(Nadučiteljska služba v Št. Ilju v Slov. goricah) je razpisana do 31. t. m. Nemški listi pozivajo svoje privržence, naj se potegujejo za to službo. Slovenski učitelji naj ne pripustijo, da bi se vgnezdil na slovenskih tleh kak nemški agitator!

(Umor in samomor.) Dne 10. januarja je ustrelil jetniški paznik v Grudcu Ignac Fleck svojo dveletno hčerko ter nato samega sebe. Strah pred kazensko preiskavo mu je vdihnili nesrečno misel. Z usmrčitvijo edinega otroka je hotel ženi odvzeti skrb.

Občni zbor učiteljskega društva za celjski in laški okraj

se je vršil na dan sv. Treh kraljev v okoliški šoli v Celju. Predsednik g. Gradišnik povdarja v nagovoru slovo in solidarnost z ozirom na zadnje strankarske pojave med štajarskim učiteljstvom. Omenja pozneje tudi zadnjega učiteljskega shoda v Mariboru. Odvrača skupno obdolžitev nekaterih listov, da je vsak učitelj, ki ima drugačne socijalne nazore, kakor je nekaterim ljubo, že brezverec, mednarodni socijalni demokrat ali pa takozvani „jungovec“. Nadaljuje: „Nam na prednim učiteljem, je narodnost in vera gotovo prva sveta dolžnost. Ako pa se v občin stanovskih stvarih strinjamo z nemškimi tovariši, vendar ne zaslužno takega očitania.“ Tajnik g. Kvac prebere zapisnik zadnje seje. Tovariš Brinar stavi nekaj stvarnih popravkov. V dokaz da „Lehrerbundu“ ni samo za stanovsko dotiko s slovenskimi tovariši, navaja pisavo „Bundovega“ glasila „St. Sch. u. Lehrer Zeitung“, ki se je spodbikal nad tem, da je slovensko učiteljstvo v „Zavezi“ poslalo prvemu Jugoslovanu škofu J. Strossmayerju brzojavko. Ali se naj mar „Zaveza“ opravičuje za svoje narodnostno mišljenje pri „Lehrerbundu“? To diši res nekoliko po internacijskem programu. — Pri društvenih zadevah priporoča tovariš Schmoranzler vabilo „Zaveze“ na naročevanje strokovnih listov „Učiteljski tovariš“, „Popotnik“ in „Zvonček“.

Predsednik predlaga zahvalo krajnemu šolskemu svetu za prepustitev šolskih prostorov za društvena zborovanja. Zahvala se sprejme z navdušenjem. Pri točki „Društveniki in § 7 „Bundovih“ pravil“ se vname daljša in precej burna debata. Ta § namreč govori, da mora vsak ud „Lehrerbunda“ si tudi naročiti njegovo nemško glasilo „St. Schul- und Lehrer Zeitung“.

Stvarno iz svojega prepričanja govorijo tovariši: Gradišnik, Brinar, Eksl, Žmavo, Knaflič in Petriček. Posebno navdušeno govori tovariš Brinar. Tovariš Knaflič dokazuje, da škoduje zveza z „Lehrerbundom“ slovenskemu učiteljstvu: pri domači organizaciji, pedagogiki, slovstvu, narodno in socijalno. Postavljamo se v nasprotje z narodno devizo „Proč od Gradca“. Učiteljsko gibanje pa mora biti v zvezi z gibanjem naroda. Razdružitev od „Lehrerbunda“ je razdelitev od slabega in združitve k dobremu. Mi smo lahko z nemškimi tovariši v stanovski zvezi, a ni treba, da bi jim davek plačevali, kakor to zahteva § 7. Tovariš Žmavo povdarja potrebo organizacije brez socijalnih ozirov. Vse je dandanes organizovano, a slovensko učiteljstvo bodo kmalu osramotili z zavedno organizacijo dunajski fjakarji.

Končno predlaga tovariš Schmoranzler izstop iz „Lehrerbunda“, toda njegov predlog je bil odklonjen, tako da ostane društvo še eno leto pri „Lehrerbundu“.

O delovanju društva v pretečenem letu poroča obširno tajnik tov. Kvac. Društvo je razun v počitnicah zborovalo vsak mesec. Nekaj je bilo zelo marljivih obiskovalcev zborovanj, med tovarišicami je bila gospica Kovačič iz Petrovč, ki ni niti ednega zborovanja zamudila. Društvo šteje koncem leta 83 udov. Celemu odboru se izreče pohvala. Dohodkov je imelo društvo 55 gl. 43 kr., izdatkov pa 48 gl. 48 kr. Pred volitvijo novega odbora odklanja dosednji predsednik Gradišnik zopetno izvolitev; toda tovariš Brinar slika zbranim znane vrline in zasluge g. Gradišnika tako prepričevalno, češ, on je značaj, pred katerim se je treba odkriti, da je bil Gradišnik zopet z ednoglasnim vzklikom primoran se udati zopetni izvolitvi. Izvoljen je stari odbor, le mesto odišlega pevovodje Munda se izvoli tovariš R. Vrečer iz Št. Petra. Udnina ostane tudi za prihodnje leto 2 kroni na leto. Društvo pristopi k „Slov. Matici“, „Glasbeni Matici“ in novosnu joči se „Šolski Matici“.

Druge slovenske novice.

(Častnim občanom) je izvolila občina Sv. Vid nad Ljubljano ljubljanskega škofa dr. A. Jegliča za to, ker baje namerava v tej občini zidati svojo vzgojevalne zavode.

(Umrli je) v uršulinskem samostanu v Ljubljani dne 8. t. m. č. m. Frančiška Kos, rojena v Koprivniku na Štajarskem l. 1862. R. i. p.!

(II. redni koncert „Glasbene Matice“) se vrši dne 17. t. m. v Ljubljani. Poleg pevskega zbora bo nastopil prvokrat samostojno novi šolski zbor društvene šole. Sodeloval pa bo tudi sloveči c. kr. komorni virtuos, Čeh Fran Ondriček, kateri je z velikimi uspehi koncertoval po večjih ruskih mestih.

(Strokovni tečaj za krojače.) Zadruga krojačev v Ljubljani je prosila pri trgovinskem ministerstvu za prireditve strokovnega tečaja za krojače. Ta tečaj se najbrž otvori začetkom februarja t. l. ter imajo pravico prositi za sprejem krojaški mojstri in pomočniki. Naznanila sprejema načelnik zadruge Franc Šturm, Breg št. 14 v Ljubljani.

(Zginil je) dne 30. m. m. z Ljubljane 32-letni, oženjen pilar Josip Valent, rojen v Žužemberku na Kranjskem.

(Iz Kranja.) Kakor se nam zagotovo poroča, izhajal bode v Kranju tedenski list z imenom „Gorenje“. Prva številka izide v soboto, dne 13. t. m. katera se z veseljem pričakuje.

(V Zagorju ob Savi) se je z novim letom nastanil kot praktičen zdravnik dr. Tomo Zarnik.

(Zopet stavka rudarjev.) Rudarji v Zagorju in Trbovljah so sklenili skupno vstaviti delo, ako se ne ugoti do nedelje njihovim zahtevam. Te zahteve so: Najmanjša plača 1 gl. 30 kr. za kopače, 1 gl. 10 kr. za prevoznike in 70 kr. za žensko osebje. Osemurno delo. Izplačevanje zaslužka vsakih 14 dni. Delo bo vstavilo nad 4000 delavcev. Ako se to zgodi, bati se je silnega podraženja premoga.

(Državno podpore) 400 kron je dobila kmetijska podružnica v Ilirski Bistrici za nakup zemljišča za svojo drevesnico.

(Potrjen zakon.) Zakonski načrt koroškega dež. zbora glede pobiranja obresti za zaostale občinske doklade je dobil najvišje potrjenje.

(Imenovanje.) Deželnosodna svetnika Karol Dejak in Simon Letih v Trstu sta imenovana višjim deželnosodnim svetnikom ad personam.

(Desetletnica uredništva „Edinosti“) Te dni je obhajal g. Makso Čotič, glavni urednik „Edinosti“ v Trstu, desetletnico uredovanja tega lista. Voditelji tržaški izrekli so mu priznanje in čestitko na trudopolnem delu pri uredovanju lista in razvitka narodnosti v Trstu.

(Tržaški namestnik) postane, ako pride sedanji grof Goëss v ministerstvo, Tirolec baron Dipauli. Prednost dajajo baš temu baje zato, ker je večš italijansčini, a nevešč — slovenščini.

(Dalmatinskim deželnim poslancem) je bil izvoljen te dni hrvaški notar Katič.

(V Barkovljah pri Trstu) so dobili novega župnika Kjuderja iz Tinjana v Istri, kateri bo vredni naslednik pokojnega Črneta. Italijani so si mnogo prizadevali, da spravijo na to mesto svojega pristaša.

(Nova pošta.) Dne 16. t. m. se odpre nov poštni urad v Dreženci pri Kobariču na Goriškem. Zvezo bo imel s poštnim uradom v Kobariču vsak dan.

(Goriški deželni zbor) se skliče meseca februarja. Ako se ne dožene sklepčnost, je vlada voljna istega razpustiti.

(Dopolnilna državnozborna volitev na Goriškem.) Prišel je prvi odločilni trenutek, ki bo najbrž pokazal, kaj stori nesloga med brati. Dne 29. t. m. bo volitev državnega poslanca na mesto odstopivšega grofa Coroninija. Pristaši „Gorice“ kandidujejo profesorja Berbuča, pristaši „Primorskega lista“ dr. vit. Tonklija, a pristaši „Soče“ graščaka in odvetnika dr. Staniča. Kdo ve, ako ne bodo pri tej razcepjenosti prodri s svojim kandidatom — Italijani.

(Istrski deželni zbor) se snide še le na spomlad in sicer v Kopr. Istočasno pa bo vlada predložila zakonski načrt, s katerim se določi za prihodnost sedež zbora v Pulju.

Politični pregled.

(Državni zbor) se skliče koncem t. m. Ako bi bilo zborovanje nemogoče, razpusti se državni zbor ter se razpišejo nove volitve.

(Dunaj) 11. januarja. Notranjepolitični položaj je še vedno popolnoma nejasen. Sekcijski šef v naučnem ministerstvu Rezek, ki je določen češkimi ministrom, je stavil neke predpogoje, od katerih izpolnitve je odvisno, če vstopi v ministerstvo. Glede Bilinskega je vsaj jako dvomljivo, če postane minister za Gališko, zakaj s tem bi prišel poljski klub v neko odvisnost od vlade, kar bi jako slabo vplivalo na njegovo razmerje z drugimi strankami desnice.

(Odprava notarjev) Pravosodno ministerstvo se baje peča s vprašanjem, odpraviti notarijat ter izročiti notarske posle odvetnikom, da jih tako odškoduje na izgubi zaslužka, katerega je povzročil novi civilnopravni red. Za notarje in notarske kandidate se seveda priskrbi primerna odškodnina.

(Na spravno konferenco med Čehi in Nemci) pošlje vlada vse ministre ter iz češkega in nemškega tabora po šest zaupnih mož. Imena nemških zaupnih mož kakor Pergelt, Schücker, Funke, Prade itd. kažejo, da ni dosti upati na popustljivost in — uspeh.

(Pruski princ — avstrijski viceadmiral.) Pruski princ Henrik je imenovan viceadmiralom avstrijske mornarice. Zopet dokaz, da se gre v avstrijski armadi le za ednotni poveljni jezik, drugega pa — nič.

(Na Nižjem Avstrijskem) se je pomnožilo slovansko prebivalstvo za 52 6/10 %, nemško pa le za 12 5/10 %. Nemce je strah.

(Apostolski vojni vikar dr. Belopotoczky) bo imenovan v kratkem času škofom v Waiznu na Ogrskem.

(Ogrska vlada) predloži parlamentu zakonski načrt za odpravo inseratnega, koledarskega in plakatnega kolka.

(Ogrski minister na cesarskem dvoru) postane mesto odstopivšega grofa Szechenyja grof Albert Apponyi, kateri že sanja desetletja o ministerskem sedelu.

(Splošno pomiloščenje zarotnikov v Srbiji?) Jutri, t. j. 13. t. m. kot na praznik pravoslavne novega leta bodo baje v Belgradu pomiloščeni vsi politični „zločinci“. Ministerski predsednik dr. Georgievic istočasno odstopi ter ga nadomesti finančni minister Petrović.

(Preosnova italijanskega topništva.) Italijansko vojno ministerstvo se peča sedaj s preosnovo topništva. Določilo se je v ta namen 15 milijonov lir, toda vojni minister je izjavil, da ta svota še ne zadostuje. Ko bi imeli lačni prebivalci Italije 15 milijonov!

(Italijanski vojni minister) Merri je od stopil.

(Desetina v Bolgariji.) Bolgarska vlada se je poprijela zadnjega sredstva, da reši državo poloma. Uvedla je zopet desetino med davkoplačevalci. Skoraj gotovo pa je baš to novo sredstvo tako nesrečno, da pomnoži splošno nezadovoljnost ter le pospeši državni konkurz.

(Slovenski delavci v nemških rudnikih) bodo imeli slovenske prepovedi, ker je pruska vlada umaknila dotično propoved.

(Med Anglijo in Nemčijo) grozi nastati sovražna razmerja. Angleška je zaplenila dve veliki nemški ladji ter jih do sedaj vkljub cdločnim zahtevam nemške vlade še ni vrnila. Angleška se sklicuje, da je v to opravičena, ker se nahaja v vojnem stanju, dočim vse države pri trjujejo Nemčiji, da je učinila Anglija navadni morski rop.

(Predsednik Columbijske) je umrl. Nasledki bodo najbrž prekucije v državi.

(Slovinci v Ameriki) V Jolietu se je osnovalo „Slovensko ameriško tiskovno društvo“, ki tiska časopis „Amerikanski Slovenec“. Prva številka se je tiskala v 4000 izvodih, skoraj več kakor vsak list v domovini. V Clevelandu imajo Slovenci 5 moških društev in 1 žensko društvo; kmalu si bodo zgradili tudi svojo slovensko šolo. V Leadville, Collo so začeli Slovenci zidati cerkev, katera bo stala okoli 10.000 dolarjev. V Puebli

so prevzeli župnijo z najlepšo cerkvijo v tem mestu. V St. Paulu Minn. je obhajal dne 17. m. m. novo mašo kranjski rojak M. Stukel.

(Vojna v Afriki.) Angleški posadki v Mateking in Ladysmith najbrž niso več angleška last, da si so do sedaj molčali angleški viri o zavzetju teh mest. Zopet se je večja angleška posadka, broječa 250 mož udala Burom. Istotako se je zgodilo posadki polkovnika Baden-Powellja, katero so Buri popolnoma zajeli in porazili. Zguba je velika. Kako znajo Angleži spretno zasakati vsak svoj poraz, kaže brzobjavka, katera je prišla iz tabora pri Frerre ter se glasi: Dne 4. t. m. so začele angleške čete streljati na burske utrde in nasipe. Buri niso mnogo streljali. Ker se pa Buri niso hoteli umakniti s svojih postojank, so se Angleži vrnili v svoj takor. Kdo bi se ne smejal! Iz bitke pri Colesbergu se še le sedaj priznava, da so zgubili Angleži 7 častnikov in 30 mož, 50 pa so jih Buri zajeli. Pogum Burom narašča z vsakim dnevom do predznosti. Nedavno so se približali angleški trdnjavi pri Ladysmithu tako blizu, da se je vnel boj z bajonetmi. Koliko vojakov so Angleži že zgubili na bojišču razvidi se najbolje iz tega, da je samo general French v petih dneh zgubil 10 častnikov, 35 mož je ubitih, 69 ranjenih, 107 pa se jih pogreša. Angleški častniki so tako pomehkuženi, da najdejo Buri v njihovih taborih, ko jih zavzamejo, klavirje, pernice ter najrazličnejših drugih komoditet. Novi angleški vojni poveljnik Roberts je prišel dne 10 t. m. v Kapstadt. Našel je na bojišču najslabše razmerje, kajti skoraj vsi angleški poveljniki so s svojimi četami tako obsedeni, da jih niti Roberts ne more rešiti iz zagate. V Kapkoloniji pa narašča z vsakim dnevom vstaja zoper angleško vladu. Kar je še tam kraljici Viktoriji udanih vojakov in policistov, komaj vzdržujejo po posameznih mestih upor. Čudno taktiko zasleduje Angleška. Naročila je zopet pri dveh trdnjavah množico novih topov, toda vojaštva pa niti za dosedanje orožje nima. Dosedaj so izgubili Angleži 6.791 mož na bojišču. Od teh so jih pa 2.166 Buri živih zajeli in odvedli v Pretorijo. Posebno junaštvo se ne kaže v tem, da je toliko živih vjetnikov!

Dopisi.

Vransko. Veselica, katero nam je priredilo slov. pevsko društvo „Vranska Vila“ dne 6. t. m. obnesla se je sijajno in zadovoljila vsakega. Trdilo se je celo, da tako prijetne veselice na Vranskem še ni bilo. Ednaki nastopi so izvzemši belo Ljubljano pri nas Slovincih le redka prikazen. „Vila“ je impozanten zbor stoječ iz samih krasnih pevk in zavednih pevcev s čezprsnim trobojnim trakom in čepico. To pot pridružila se je „Vili“ še celjska narodna godba v kaj ličnih uniformah. Celjska godba je za domači socijalni razvoj silno važnega pomena in bode sčasoma nadomestovala vsako vojaško godbo. Podpirajmo jo, kar največ mogoče!

Za pozdravom društvenega predsednika g. Schwentnerja na cenjene goste iz vseh krajev Savinske doline pristopila je dražestna gospodična Kukečeva iz Žalca, ter privezala z izbranimi besedami „Vilini“ zastavi krasen modri trak v zahvalo za pevski izlet v Žalec z bogatim zlatim napisom: „Vranaki Vili — Žalske Slovenke, 2./7. 1899“ To je četrti in najlepši trak, kateri krasi že itak samo na sebi lepo zastavo.

Koncertni spored sestoječ iz samih najnovejših skladb naših glasbenikov izvršil se je točno. Burno ploskanje donelo je po lepo okinčani prostorni dvorani od občinstva v zahvalo mešanim zborom, moškim zborom in godbi. Posebno dopadla sta zbora s spremljanjem orkestra. Izvesti tako težke skladbe zamore pač le zbor, ki ima v resnici srce in najboljšo voljo za petje. Čast tedaj tebi dična „Vila“!

Po koncertu bil je v dvorani živahen ples, a v stranskih in spodnjih sobah se je pelo in zabavalo vse v najlepši slogi. Da je bilo vse tako židane volje do 6. ure zjutraj, pripomogla je mnogo tudi točna postrežba, dobra pijača in okusna kuhinja gostilne „Pri Slovane“.

Rojaki! Snujmo in poprimimo se še z večjo vnemo pevskih društev, kajti petje bistri um in blaži naša srca!

Velenje. Tukajšno „Kmetško bralno društvo“ spalo je dosedaj tudi v gorkih letnih časih zimsko spanje. Zanimanje za društvo je bilo prav mlačno. Vse ude bi bil lahko naštel na prste. Da bi popolnoma ne zmrznilo društvo, sklical se je na novega leta dne občen zbor, na katerega dnevnem redu je bila popolna društvena preosnova, ki pa ni bila sprejeta. Sklenilo se je da ostane društvo tako, kakor je bilo. Še dokaj številna udeležba je osrčila nekatere navzoče z mislijo, da bode v prihodnje večje zanimanje za društvo, zato se je volil nov odbor. Ker dosedanj društveni predsednik gospod župan Ježovnik, kakor tudi gospod dr. Kac nista hotela prevzeti predsedništva, sestavil se je odbor tako le: Gosp. župnik Cizej, predsednik; g. dr. V. Kac, podpredsednik; g. Kovač, blagajnik, nadalje kot odborniki gg. Ježovnik, Goršek, Kranjc, Glušič, Šaloven in Zabukovnik. Upajmo, da se društvo oživi, ker je v odboru več vnetih in delavnih sodelavnikov. Želeli je torej, da v obilnem številu pristopite k društvu, posebno kmetovalci, zaradi katerih se je tudi ustanovilo društvo, kajti v združenju je moč.

Iz Podčetrčka. Med tem, ko se skoro po vsem Spodnjem Štajarju dramijo, se bojujejo za svojo narodnost in napredek, še v tem romantičnem Podčetrčku vedno spé.

Tržani, večinoma Slovenci, spijo narodno spanje in par privandranih nemčurčkov vlada in zapoveduje nam Slovincem.

Res sramotno da se nihče ne gane. Preobrta bi bilo treba pri občini in pošti. Posebno poštar — privandran „Deutschböhm“ — hoče celo poštni in brzobjavni urad poprusiti.

Glejte in poslušajte!

Prišel je nekdo na brzobjavni urad oddat slovenski brzobjav. Sicer sta dve poštni upraviteljici, a nobena ne zna slovenski. Nahrulila ga je brzobjavna upraviteljica v blaženi nemščini: „Ich versteh nix bindisch, lesens mir Telegram vor.“ Dotičnik se je obotavljal, a ker je bila brzobjavka nujna, je vstregel želji.

Seveda znači tudi tukaj popustljivost pohlevnega Slovence.

Pa še hujše reči uganjajo te dve poštni hajlarki v sporazumljenju g. poštarja Waczulika v c. kr. uradu.

Na brzobjavnem uradu ima ta vroča gospodična pruski trak razobešen, da vsakemu zavrednemu Slovincu srce jeze poka, če pride na poštni urad.

Tako sramotenje naše narodnosti je nečuvono, sramotno in se s tem javno pozivlja c. kr. poštar Waczulik in poštno upraviteljice, da to prusko capo takoj raz brzobjavnega aparata odpravijo, in se v naprej proti slovenskim strankam dostojno obnašajo, drugače se bode naznanilo poštnemu ravnateljstvu.

Vi Podčetrčani se pa pozivljate, da na to slavno (!) prusko družbo bolj gledate in vselej če najdete kako nedostojnost pri njih postopanju, naznaniti to „Domovini“!

Za sedaj bodi dovolj, prihodnjič če se razmere ne poboljšajo, pride več. O. F. S.

Iz Savinske doline. Dne 7. oktobra p. l. poslali so nekateri trgovski pomočniki izjavo, zadevajočo pohvalno pismo državnega poslanca prof. Pommerja, katero mu je poslala zadruga trgovskih pomočnikov okolice celjske. S to izjavo seveda ni bil zadovoljen načelnik gori omenjene zadruge; sklical je torej sejo, h kateri je tudi povabil gospoda iz Gradca in iz nemčurških Brežic. Udrihali so strašansko po zatiranih narodnih trg. pomočnikih, in g. Kukovič kot načelnik zadruge trg. pomočnikov, je predlagal, da bi se v izjavo podpisanim poslala „nesramna“ graja. Ker mu je pa potrebnega poguma k temu delu manjkalo, naprosil je g. Polanca, načelnika zadruge trgovcev okolice celjske, češ, njegova beseda bode bolj vplivala na nje; a pri tem se je grozno zmotil.

O vsakem ministru, državnem poslancu in sklepu državnega zbora sme se kritizirati, torej bilo bi čudno, da se ne bi smel kak sklep slavne zadruge obsojati.

Stem je prekoračil načelnik trgovcev okolice celjske brez sporazumljenja ostalih odbornikov, poslovni red.

Žalostno je, da imamo tako zagrizene volke v podobi ovc v Savinski dolini, kjer prebiva že od nekdaj sem nepokvarjeni slovenski narod.

Torej bratje narodnjaki, na noge, da bomo smet iz slovenskih tleh pometli; združimo se in delajmo vsi za enega, eden za vse.

Gospoda načelnika omenjenih zadrug pa naj pomislita, da sta rojena Slovenca, in živita samo od slovenskih žuljev, torej je za njiju ne umestno, da hočeta na tak nesramen način že od nekdaj slavno Slovenijo v „rajh“ spremeniti. — Spokorita se, dokler je še čas, kajti kadar začne voda v grlo teči, potem ni več lahko rešitve.

Žalostno je, da še celo med kolegi ni zastopnosti, ter je tudi ne bode, dokler ne pride drugi načelnik trg. pomočnikov okolice celjske, ali pa če se sedanji kot spokorjeni grešnik zopet v naš tabor ne povrne.

Maribor. Učiteljsko društvo mariborske okolice je dne 4. prosinca t. l. imelo svoje zborovanje v Mariboru.

Predsednik g. nadučitelj J. Lasbajer, otvorilši zborovanje pozdravi v prisrčnem nagovoru zborovalce, izrazi jim svoje novoletno voščilo, želeč v nastopnem letu društvu najboljši uspeh in napredek. Ko se vzamejo naznanje društvu došli dopisi ter rešijo društvene zadeve, povzame gosp. učitelj J. Hernaus besedo ter v zanimivim govoru podava o predmetu „Učitelj in modroznanstvo“. Govornik navede, kaj je modroznanstvo in dokazuje kolike važnosti je ta znanost kot podlaga vzgojeslovju in vsem drugim znanostim ter pozivlje gospode tovariše naj pričnejo tudi kolikor je mogoče se baviti z učenjem modroslovja. Gosp. govornik je koncem svojega zanimivega govora žel živahno pohvalo.

Iz tajniškega poročila povzamemo, da je tudi v minulem letu društvo svojo dolžnost uspešno izvrševalo.

Poleg hospitacije v Račah, ki se je kakor vse prejšnje dobro obnesla, je društvo večkrat zborovalo, reševalo društvene in stanovske zadeve, obravnavalo vzgojne in znanstveno-poučne predmete ter se dne 7. grudnia m. l. udeležilo splošnega učiteljskega shoda v Mariboru.

Tudi društvena blagajna je izkazala znatno gotovino za nastop v novo društveno leto. Odborova volitev je poverila društveno vodstvo večinoma dosedajnemu odboru. Društvo je svojemu dosedajnemu, mnogozasluznemu okr. šol. nadzorniku g. H. Schreinerju, v znak hvaležnosti in odličnega spoštovanja izročilo dne 3. listopada m. l. lep album s slikami učiteljskega osebja mariborske okolice. Veleč. g. ravnatelj je poklonjeni mu spominek z veseljem sprejel ter zagotovil učitelstvu nadalje svojo naklonjenost in sodelovanje v prosep šolstva in učiteljstva, kar je društvo radostno in hvaležno vzelo na znanje.

Narodno-gospodarske novice.

Naše govedarstvo.

V govedarstvu zavzema Štajarska med alpskimi deželami prvo mesto. O tem svedoči mnogobrojni izvoz goveda, osobito volov v Moravsko, Češko, Ogrsko in nekoliko tudi na Nižjeavstrijsko ter druge sosedne dežele. Izvozne naše sejme, na katere se prižene mnogo lepih goved, redno pohajajo stranski kupci, ki živino za naše razmere precej dobro plačujejo. Večinoma kupujejo krepke vole za velike tovarne, ki rabijo žival najpreje za vprego, potem pa jo spitajo z odpadki pri izdelovanju sladkorja. Preteklo leto se je izvozilo iz cele Štajarske nad 42.000 govede, skoro celo četrtino več nego leta 1897, kar je posledica tega, da je bil lansko leto uvoz iz Rusije in Rumunske prepovedan in je bila Štajarska nevarnih govejih kug prost. Od teh 42 tisoč odpade skoro tretjina na Spodnji Štajar, osobito na postaje Poljčane, Celje in Št. Jurij. Na ta način je prišlo v roke našemu ratarju na Spod. Štajarskem iz tujine nad 1 in pol milijon goldinarjev, nešteti manjših obmejnih sejmov. Dal Bog, da ne bi obnovljena pogodba z Ogrsko našemu izvozu občutno škodovala.

Tuji kupci iz Češkega, Moravskega in Ogrskega iščejo na naših sejmih pred vsem krepkih postavnih in zdravih volov 3—6 let starih, ka-

tere opitajo in na dunajskem sejmu najboljšo prodajajo. Zadnji čas se pritožujejo, da ne najdejo dosti govede, ki bi odgovarjala njihovim zahtevam. Kupci gledajo strogo na to, da se dajo kupljeni voli dobro in lahko opitati in je njihovo meso fino in mehko.

Voli sive muricodolske pasme jako dobro godijo za vprego, toda se težko pitajo ter dajejo temno trdo meso. Najboljši voli pripadajo pšenični murpoljski pasmi (Murbodner), ki so izvrstni za vprego pa tudi za pitanje. Murpoljci jedino zadovoljujejo tuje kupce, ki radi za nje odštejejo lep denar.

Žal, da se naš kmet še vedno premalo ukvarja z rejo živine. Hipni dobiček preslepi premnogeta, da začne z živino v malem barantati in pri tem zanemarija posestvo in govedorejo. Posamezni si morebiti semtertje opomore, toda večina trpi in govedarstvo ne prospera. „Iz štajarskega živinorejca je postal živinski barantač“, je pisal poznavatelj naših razmer v dunajskem poljedelskem listu.

Drugi vzrok, da ne stoji naše govedarstvo na pričakovani višini, je kupčija s teleti, katere se zaklana ali živa pošilja v Gradec, Dunaj in Tirolsko. Vsled tega zapadejo morinemu nožu prepogosto najlepše živalice, za katere bi čez leta skupil živinorejec lep denar, kapital s trojnimi obrestmi vred.

Kje naj vzamemo lepo plemensko živino in vole, ako bomo vse morili, dobro in slabo? Le pogledajte nekoliko po naših kolodvorih in videli boste, kako potuje v tujino zaklan najlepši zarod!

H koncu naj spregovorim o pincgavskem govedu, katero redijo v ljutomerski okolici. Pincgavska in belanska pasma zelo lepo uspeva v planinskih pokrajinah, kjer se oglašata tudi kupec po njej. Za celi Spodnji Štajar najbolj sodi murpoljsko pleme, ki se dobro redi, rabi in prodaja; zatorej so opravičeni glasovi, ki zahtevajo tudi ob Dravi pšenično murpoljsko pasmo.

Slivnik.

Razne stvari.

(Prof. Schenk), predstojnik dunajskega embriološkega zavoda, ki se je ponašal z „iznajdbo“, kako vpliva hrana matere na spol bodočega deteta, je moral nastopiti daljši dopust, s katerega se pač več ne povrne. Tega ni pripisati toliko blamaži, katero je učeni profesor doživel s svojo „iznajdbo“, kolikor reklami, ki jo je delal za svojo „iznajdbo“ na res nedostojen način.

(Povsod velikanski napredek!) V zadnjih desetih letih je v dunajskem poštnem območju število novoletnih pisem naraslo od 6 do 223 milijonov. Od 28. decembra 1899 pa do 2. januarja 1900 torej v šestih dneh je bilo oddanih na Dunaju 22 milijonov pisem. Dunajčani so torej izdali za same znamke 1242438 kron in, ako so bila polovica teh pisem novoletna voščila, pride tako na vsakega dunajskega prebivalca 82 vinarjev za voščila. Kako pametno bi bilo, ko bi se ta voščila povsod opustila, denar pa se dal v dober namen.

(Grozna smrt dečka) Minolega meseca se je pripetila na Hrvaškem nesreča, katero so uprav zakrivilo neprevidni ljudje. Iz Cerja in Šid so se podajali Jaša Stanič in Miloš Runič ter deček Pavle Majtades. Seboj so vodili svinje, ki so šle za sanmi a Majtades, mladi svinjar, jih je spremljal. Runič in Stanič sta sedela v sanih, a dečka sta pustila iti peš. Naenkrat pa dečku svinje uidejo v gozd in on jih je moral loviti, gazeč po velikem snegu. Snelo je tako gost, da je deček s svinjami kmalu izginil izpred oči starejšima. A mesto da ta dva gresta in pomagata fantu loviti svinje, sta pognala in se peljala domov, dečka pa pustila samega v samotni v snegu in pri svizjah. Fanta je naposled premagal in je v snegu zmrznil. Ko so ga drugo jutro našli, je imel razparan trebuh in ogriznjene roke, kar so storile svinje. Stanič in Runič se bosta za svojo krutost imela zagovarjati pred sodiščem.

(Priatelj zastrupil) Na Silvestrov večer sta sedela v gledališni restavraciji na Reki dva prijatelja Atilij Rudan in Pavel Baborski, oba trgovska uradnika. Nekaj pred polnočjo je izjavil Rudan, da gre domov, ker ga strašno glava boli. Baborski, kateremu je menda družba Rudanova ugajala je nagovoril prijatelja naj ostane z njim in mu ponudil „antipirin“, prah proti glavobolu. Rudan je prah izpil in se takoj čutil slabejega, zviljal ga je po črevih in trgalo. Ker ni mogel vzdržati, je šel domov, kamor so precej poklicali zdravnike; isti so spoznali da je Rudan zastrupljen in sicer z „strijninom“. Prah ki mu ga je ponudil Baborski ni bil „antipirin“ ampak naj-

močnejši otrovni prah „strijnin“. Rudan je vkljub zdravniški pomoči nekaj ur potem v strašnih bolečinah umrl. Drugo jutro je Baborski zvedel za smrt prijatelja, se zaprl v pisarno in se ustrelil z revolverjem v usta. V pismu, katerega je prej napisal, izjavlja, da ni znal, da je bil prah strup in zdaj ko vidi žalostno pomoto, ne more dalje živeti. Žalostno!

(Dvorec grofa Kolomana Szecheny-ja zgor.) V Sopronu na Ogrskem je zgorel te dni popolnoma umetniški dvorec grofa Szecheny-ja. V istem je bilo zelo veliko najdražjih zbirk umetniških slik itd.

(Živi pokopani) Pri zborovanju zdravnikov new yorske države je izrekel doktor H. J. Garrigue senzacionalno trditev, da izmed 100 pokopanih je eden živ pokopan. Rekel je, mnogi zdravniki se še toliko ne potrudijo, da bi šli pogledat mrtvega pacienta, ampak podpišejo smrtni certifikat kar na izjavo sorodnikov, da je dotična oseba umrla. Priporočal je postavbo, vsled katere bi bil zdravnik dolžan, osebno se prepričati o smrti pacienta, katerega je zdravil.

Vozni red na južni železnici.

veljaven od 1. prosinca 1900.

Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 3. uri 45 m. popoldne in ob 4. uri 13 m. jutraj; poštni vlak ob 10. uri 8 m. popoldne in ob 2. uri 04 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri — m. jutraj (do Ljubljane) in ob 9. uri 08 m. zvečer (do Ljubljane); mešani vlak ob 5. uri 55 m. zvečer. Ostende-Trst-brzovlak 5. uri 55 m. jutraj (vsako sredo).

Odhod iz Celja proti Dunaju. Brzovlak ob 1. uri 29 m. popoldne in ob 1. uri 33 m. ponoči; poštni vlak ob 5. uri 21 m. popoldne in ob 2. uri 56 m. ponoči; osebni vlak ob 7. uri 26 m. jutraj in 2. uri popoldne (do Brucka); mešani vlak ob 9. uri 42 m. popoldne (do Mürzschlaga). Trst-Ostende-brzovlak ob 11. uri 9 m. ponoči (vsaki četrtek).

Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 40 m. jutraj in 4. uri 10 m. popoldne.

Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 44 m. jutraj in 2. uri 40 m. popoldne.

Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri jutraj in 1. uri 28 m. ter ob 5. uri popoldne.

Odhod iz Spielfeld v Ljutomer. Mešani vlak ob 7. uri 30 m. jutraj in ob 2. uri 5 m. popoldne in ob 6. uri 55 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Ljutomera v Spielfeld. Mešani vlak 4. uri 25 m. jutraj (od Radgone), 8. uri 40 m. jutraj, 3. uri 10 m. popoldne in 6. uri 25 m. zvečer (do Radgone).

Odhod iz Poljčan v Konjice ob 9. uri 10 m. popoldne in ob 5. uri 25 m. popoldne.

Odhod iz Konjic v Poljčane ob 7. uri 15 m. jutraj in 2. uri 50 m. popoldne.

Odhod iz Pragerskega proti Ptuj i. t. d. Brzovlak ob 9. uri 30 m. ponoči in ob 2. uri 55 m. popoldne; osebni vlak ob 9. uri — m. popoldne in ob 8. uri 10 minut zvečer.

Odhod iz Maribora proti Dunaju. Brzovlak ob 2. uri 55 m. popoldne, 3. uri 10 m. in ob 2. uri 30 m. jutraj; poštni vlak ob 5. uri 27 m. jutraj in ob 7. uri 40 m. zvečer; osebni vlak ob 7. uri 35 m. jutraj (do Brucka), ob 9. uri 15 m. jutraj in ob 6. uri 4 m. zvečer do Brucka; mešani vlak ob 12. uri 59 m. popoldne (do Mürzschlaga). Trst-Ostende-brzovlak ob 12. uri 29 m. ponoči (vsaki četrtek).

Odhod iz Maribora proti Trstu. Brzovlak ob 2. uri 23 m. popoldne in ob 2. uri 48 m. ponoči; poštni vlak ob 8. uri jutraj in 11. uri 52 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 05 m. jutraj (do Ljubljane) in ob 7. uri 14 m. zvečer (do Ljubljane); mešani vlak ob 2. uri 35 m. popoldne. Ostende-Trst-brzovlak ob 4. uri 40 m. jutraj (vsako sredo).

Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 36 m. ponoči; osebni vlak ob 5. uri 55 m. jutraj in ob 3. uri 25 m. popoldne ter ob 3. uri 02 m. popoldne in ob 7. uri 45 m. zvečer do Sp. Dravograda.

Odhod iz Velenja v Sp. Dravograd. Poštni vlak ob 10. uri 22 m. popoldne in ob 6. uri 40 min. zvečer.

Odhod iz Sp. Dravograda v Velenje. Poštni vlak ob 3. uri 48 m. jutraj in ob 12. uri 43 m. popoldan.

Učenec

iz dobre hiše, zmoežen slovenskega in nemškega jezika, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme se takoj v trgovini

Johann Kolletnigg

(16) 2—1

Cmurek (Mureck) Štajarsko.

Zahvala

zavarovalni družbi Franco-Hongroise v Gradcu.

Vi ste mi izplačali odškodnino za pogorelo gospodarsko poslopje pošteno, daar je bila zavarovalnina 4 mesece na dolgu, ter bi jaz na imel nikakšne pravice na odškodnino.

To Vaše človekoljubno postopanje me sili, da Vam izrečem najiskrenejšo zahvalo za to odškodnino.

Zagaj pri Ponikvi, dne 9. prosinca 1900.

(17) 1

Štefan Sattler.

Jos. Ribič, Juri Podergajs priči.

